

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

*Actualiteiten Wet kwaliteitsborging voor
het bouwen met gelijkwaardigheden,
deelleveringen en kleine afwijkingen*

Hajé van Egmond

Managementsymposium VBWTN | Ede | 1 juni 2023

1

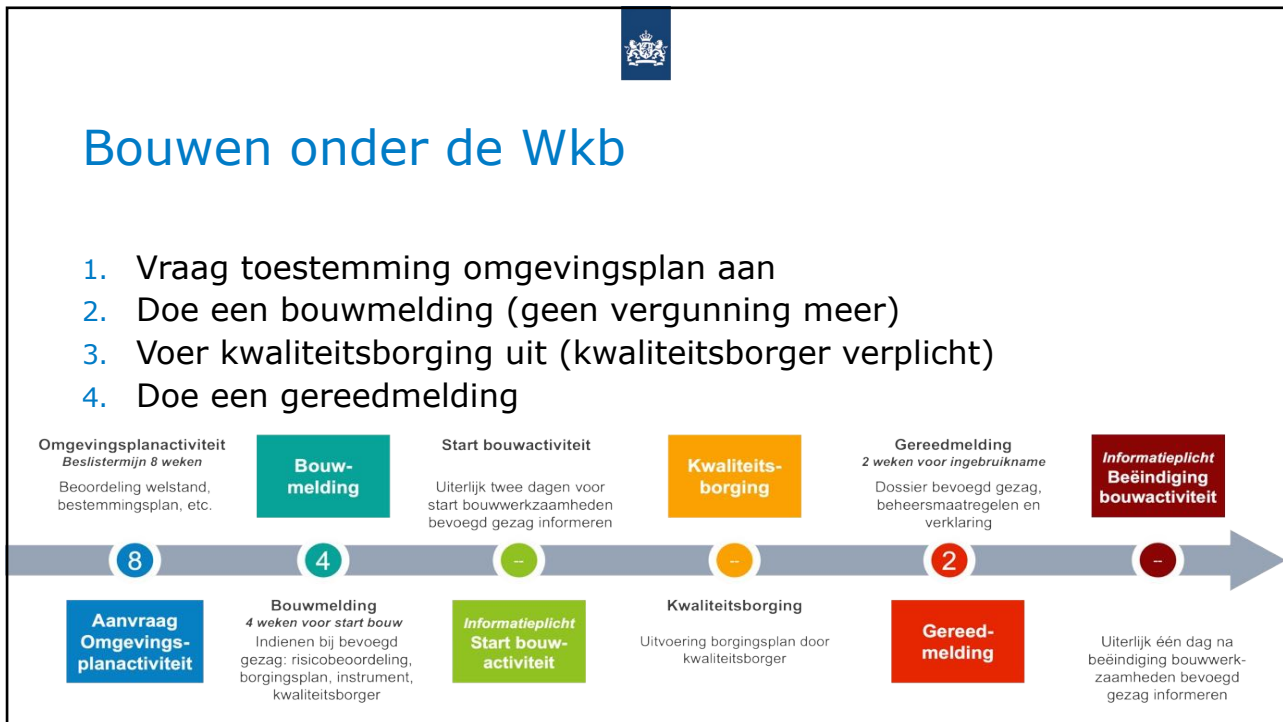
Waar gaan we het over hebben?

- › Hoe bewijs je dat je aan de regels voldoet
  - Of: Hoe ontkom ik aan de Wkb?
- › Verbouw: wel of niet per 1 januari 2024?
- › De wet verbiedt gebruik, en nu?
- › Wat wilt u allemaal nog weten?

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN

2

2

3

Wkb start met Gevolgklasse 1

- › Eenvoudige vergunningplichtige bouwwerken
  - Grondgebonden woonfuncties + nevenfuncties
  - Vakantiehuisjes
  - Bedrijfshallen + nevenfunctie (kantoor oid), max. 2 bouwlagen
  - Nevenfuncties, bijbehorend bouwwerk, max. 2 bouwlagen
  - Fiets- en voetgangersbruggen (20 meter, niet rijks- of provinciale wegen)
  - Overige bouwwerken geen gebouw zijnde (Bovengronds, max. 20 m.)
- › Uitzonderingen
  - Monumenten, melding brandveiligheid, vergunning MBA
  - Gelijkwaardige oplossing brand of constructies

4

 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De last van bewijslast

bij innovatieve toepassing en de Wkb

Van gelijkwaardigheid naar “erkende oplossingen”?

5

Innovaties, biobased?

- > Strobouw?
- > Biobased isolatie?
- > Staalvezelbetonvloeren?

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN

6

Grondgebonden woningen onder Wkb?

- > Vijf bouwlagen, één woning?
  - Rookmelders?

- > CLT?

- > Dragend glas?

- > Gelijmde steenstrips?

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN

7

Toezicht en Handhaving

Gelijkwaardigheid!

“Bewijs maar eens dat uw plannen voldoen!”

Discussie bij vergunningverlening
Constructie – brand → geen gevolgklasse 1...

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN

8

8

Hoe werkt "bewijzen"?

- > Doel: **functionele eis**
- > Invulling: prestatie-eis + bepalingmethode (*Nen-normen*)
- > Alternatief: Gelijkwaardigheid (*aan te tonen door aanvrager*) EKV's
- > Lange termijn: Normalisatie

1. Prestatie-eisen <i>(aangewezen bepalingmethoden)</i>
2. Gelijkwaardige maatregelen
5. Erkende kwaliteitsverklaringen
6. Normalisatie

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN 9

9

Gelijkwaardige maatregel

- ✓ *Bewijslast* leveren!
  - ✓ Hoe bij nieuwe materialen/ toepassingen?
- ✓ Bevoegd gezag heeft beleidsvrijheid
  - ✓ Geen uniform, landelijk beleid
  - ✓ Als goed keurt, doet uw collega-gemeente dat dan ook?

Een gelijkwaardige maatregel is een maatregel die ten minste **hetzelfde resultaat** bereikt als de wetgever met de voorgeschreven maatregel heeft **beoogd**. Het gaat om **het doel** van de voorgeschreven maatregel. Belangen die de voorgeschreven maatregel niet beoogt te beschermen, zijn voor het beoordelen van de gelijkwaardigheid niet van belang. De gelijkwaardige maatregel moet natuurlijk wel voldoen aan andere regels die gelden voor de activiteit, maar een ander doel dienen.

De term 'maatregel' biedt, naast ruimte voor **alternatieve middelen**, ook de mogelijkheid om bijvoorbeeld **gelijkwaardige werkwijzen** toe te staan.

De bewijslast van het aantonen van de gelijkwaardigheid ligt bij de **gene die de activiteit verricht. Niet bij het bevoegd gezag.**

(Bron: IPL0)

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN

10

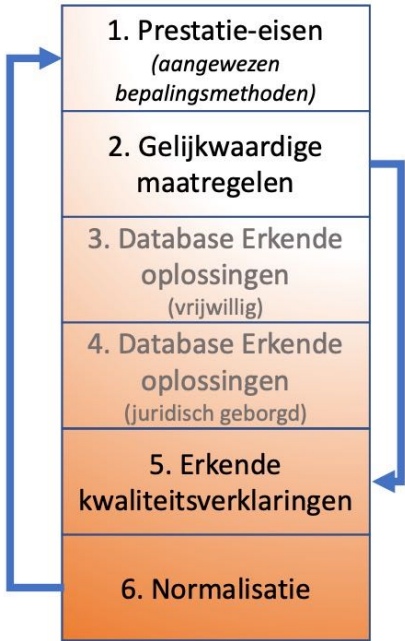

Extra opties voor "bewijslast"

- > Doel: **functionele eis**
- > Invulling: prestatie-eis + bepalingsmethode

- > Landelijke database Erkende gelijkwaardige oplossingen
  - vrijwillige afspraak
- > Landelijke database erkende oplossingen
  - wettelijk geborgd

- > Alternatief: Gelijkwaardigheid *(aan te tonen door aanvrager)*
EKV's
- > Lange termijn: Normalisatie

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN 11

11

Randvoorwaarden & wensen

1. Gelijkwaardigheden Bbl breed (niet alleen Wkb)
2. Vast format met toepassingsgebied en randvoorwaarden oplossing
3. Beheer en procedurele borging database op centraal niveau (Tlokb?)
4. Inhoudelijke beoordeling deskundigen vanuit alle privaat en publieke stakeholders
5. Inhoudelijk juist en draagvlak
(wens: ook lopende projecten kunnen voorleggen)

Inzichten		
Casus	Omschrijving situatie	Omschrijf de situatie waarin de gelijkwaardige oplossing wordt toegepast evenals het principe van de gekozen oplossing
Gebruiksfunctie	Aangeven op welke gebruiksfuncties de gelijkwaardige oplossing van toepassing is	Het is denkbaar dat een bepaalde oplossing alleen toepasbaar is op een bepaalde gebruiksfunctie. Deze beperking moet worden aangegeven
Geïndeed kwaliteitsniveau	Welk kwaliteitsniveau geldt als uitgangspunt	Kwaliteitsniveau wordt altijd basen het bestaande bouwniveau en nieuwbouwniveau n. Het rochters vertragen niveau kan verschillen per situatie
Basievoorschrift	Aangeven waaraan wordt afgeweken	Duidelijk aangeven van welke prestatie-eisvoorschrift is afgeweken
Wettelijk doel basisvoorschrift	Aangeven wat het achterliggende doel is van het voorschrift waaraan wordt afgeweken. Dit is de referentie voor de onderbouwing van gelijkwaardigheid	Het achterliggende doel van prestatie-eis en evt. van de functionele eis of de overheidsbestelling aangeven.
Zwaartepunten	Verduidelijk prestatie-eisvoorschrift beschrijven.	Toets de oplossing aan de prestatie-eis zodat de afwijking ten opzichte van de prestatie-eis inzichtelijk wordt.
Onderbouwing		
Positionering	Medierving te hanteren kwaliteitsniveau voor beoordeling gelijkwaardigheid	Geef het referentieniveau aan waaraan de gelijkwaardige oplossing getoetst kan worden; RVN, bestaande bouw, verbouw, nieuwbouw
Gelijkwaardigheidsprincipe	Medierving principe gelijkwaardigheid	Nadere onderbouwing van de gelijkwaardigheid, met inhoudelijke overwegingen, op basis van risico's.
Onderbouwing	Vergelijking met referentieniveau	Vergelijk het door de aanvrager beoogde kwaliteitsniveau met het kwaliteitsniveau van de gelijkwaardige oplossing.
Extended application		
Reikwijdte	In welke vergelijkbare gevallen is deze oplossing ook toepasbaar of juist niet.	Het is niet altijd in het algemeen aan te geven in welke omstandigheden een oplossing nog wel / niet meer gelijkwaardig is. Zo nodig verwijzen naar beoordeling door bevoegd gezag
Verbanden	Relatie met andere bouwbesluiten	Aangeven welke invloed de oplossing heeft op andere pijlers van het Bouwbesluit (veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid enz.)
Tien aand		
Overige	Handreiking voor toepassing in de praktijk; aandachtspunten, aanvullende randvoorwaarden of toepassingsbeperkingen.	Alle relevante aandachtspunten / punten voor nadere uitwerking e.d. kunnen hier worden aangegeven (publiekrechtelijk, privaatrechtelijk, praktisch...)
Bronvermelding	Bronvermelding	Verwijzing naar publicatie, onderbouwende onderzoeken enz.

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN

12

Planning en resultaat

> **Vrijwillige database**

- Snelle(re) toepassing van nieuwe materialen toepassing mogelijk
- Uniformiteit (op vrijwillige basis)
- Helderheid over wat wel en niet onder gevolgklasse 1 valt
  - LET OP: het blijft gelijkwaardigheid

Planning & vervolg

- Zo snel mogelijk eerste resultaten
- **Stuur uw voorbeelden in!**

> **Wettelijke database**

- Snelle(re) toepassing van nieuwe materialen toepassing mogelijk
- Landelijke dekkende regeling
- Oplossingen in database ≠ gelijkwaardigheid (wel gk1)

Planning & vervolg

- Start vooronderzoek wetgeving

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN
13

13

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Actualiteiten en vragen Wkb

Welke valkuilen komen we nog tegen...

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN
14

14

Verbouw per 1-1-2024?

- > Voldoende kwaliteitsborgers?
  - Aanbod VBWTN (2021)
    - "Als het nodig is dan doen wij het nog een paar maanden"
    - Eind 2021 → besloten alles in één keer!
  - Aanhoudende zorg Eerste kamer
    - Alsnog uitstel verbouw via Bbl mogelijk gemaakt
  - Toezegging minister: we bespreken het nog een keer...

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN

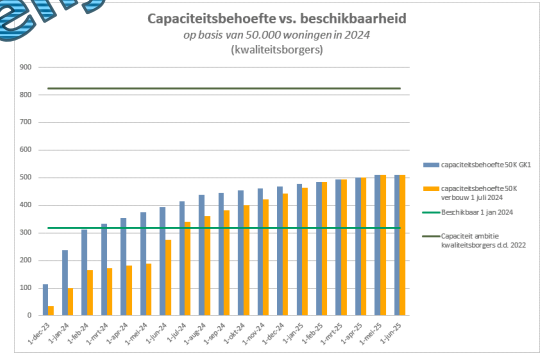

15

En wat wordt het nu?

- > VKBN
  - Voldoende capaciteit!
  - Liever niet 2x "inregelen"
- > VNG
  - Instandhouden twee systemen onwenselijk
  - Onduidelijkheid voor de aanvrager
- > Bouwend Nederland
  - 6 maanden "wennen" is wenselijk
  - Maar hoe en we dan de achterblijvers wel mee...

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN

16

Doel Wkb

- > "... aan te sluiten bij dat deel van de huidige bouwpraktijk waarbij private partijen met oog voor een goede bouwkwaliteit werken aan bouwprojecten"
- > "... de bouwsector zelf expliciet verantwoordelijk is voor de bouwkwaliteit"
- > "... meer prikkels aan partijen in de bouwsector moeten geven om kwalitatief goede bouwwerken op te leveren"

Uit: Kamerbrief minister Blok – november 2013

17

17

Wat zijn die prikkels dan?

- > Er kijkt een kwaliteitsborger mee
- > Alle strijdigheden die worden ontdekt worden vastgelegd
- > Strijdigheid = geen verklaring = verbod op gebruik!
- > Geen verklaring = geen oplevering(!?)
- > Aannemer is aansprakelijk voor *alle* gebreken (tenzij...)

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN

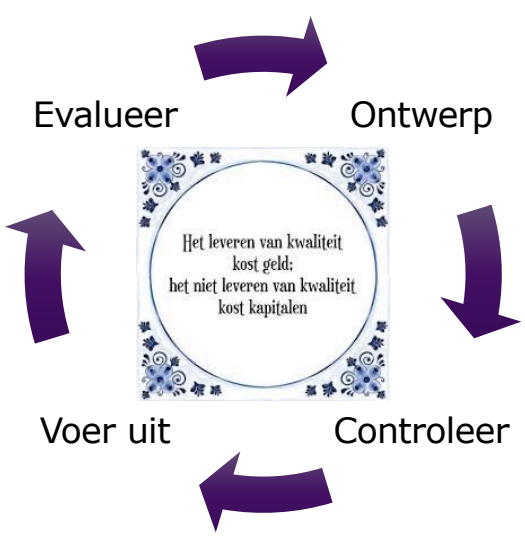
18

18

Waar moeten de prikkels toe leiden?

- > Structurele aandacht voor kwaliteit
- > Voldoen aan alle regels!
- > Partijen kunnen aanspreken op niet voldoen aan de regels
– Publiek en privaat

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN

19

19

En dus wordt u geconfronteerd met...

> Invulling informatieplicht 3.86 Bkl

Artikel 3.86 (informatieverstrekking kwaliteitsborger aan de bouwpartijen en bevoegd gezag)

1. Een instrument voor kwaliteitsborging schrijft voor dat de kwaliteitsborger, voor zover van toepassing, zijn opdrachtgever en de andere bij de bouwwerkzaamheden betrokken partijen onverwijld informeert over bij de kwaliteitsborging geconstateerde afwijkingen van regels als bedoeld in de hoofdstukken 4 en 5 van het Besluit bouwwerken leefomgeving, en dat hij **ook het bevoegd gezag informeert als de afwijkingen het afgeven van een verklaring als bedoeld in het tweede lid in de weg staat.**

De volgende voorbeelden worden gegeven:
(de afdeling en betreffende artikelnummer uit het bouwbesluit zijn vermeld)

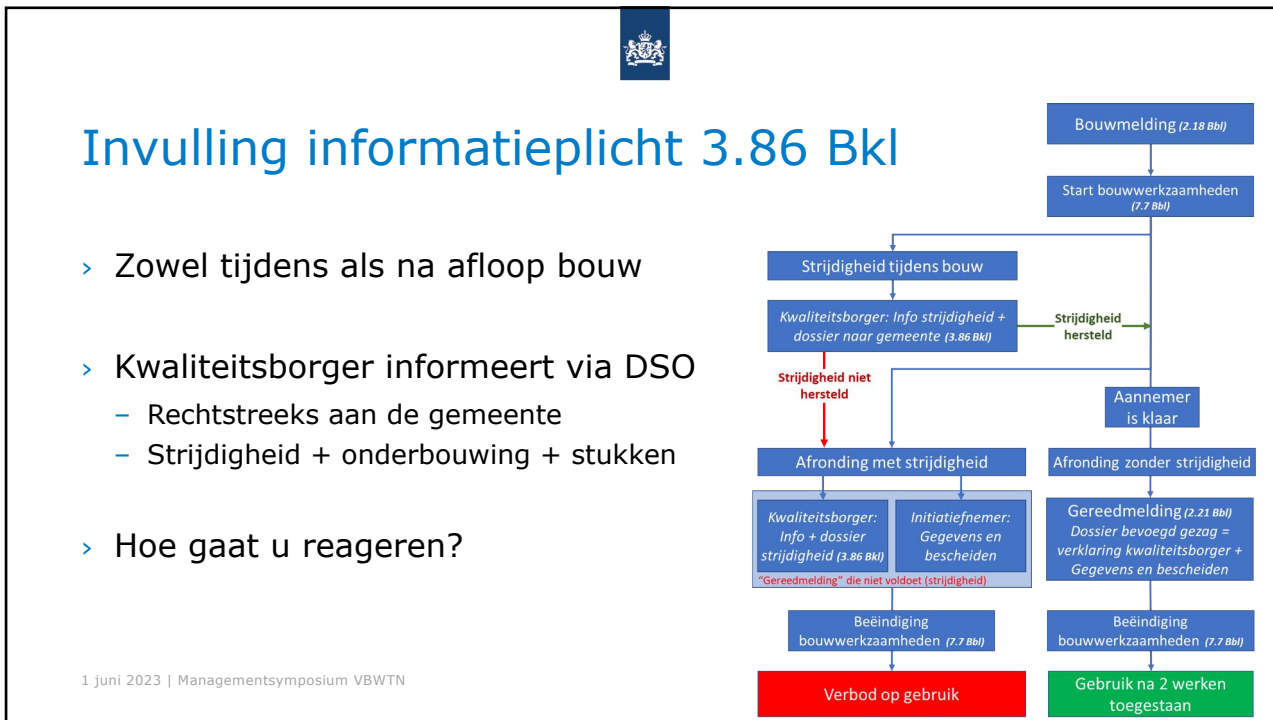
Afdeling	Omschrijving	Artikel
2,3	Het verwarmingselement onder het raam vormt een opstapmogelijkheid (hoogte bovenzijde 0,65 cm vanaf vloer)	2,20

dhr. E. Schot
 Datum van afgifte van deze verklaring: 25 april 2023
 Bijlage: Onderspoort 1a - d.d. 25-04-2023

20

19

20

21

22

Handhaven onder de Wkb

- > Kleine gebreken
- > Deelleveringen
- > Casco oplevering
- > ...

- > Markt aan zet, wijs ze daarop!
  - De aap hoort niet op uw schouder...
- > Stel beleid op voor als het toch niet goed komt
- > Maak gebruik van uw bestaande beleid
  - Illegale bouw, etc.
- > BZK en VNG kijken nog naar “niet herstelbare” gebreken

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN 23

23

Het klink zo eenvoudig...

- > Vertrouwen komt te voet... *(maar werk samen!)*
- > Maak waar nodig gebruik van je bevoegdheid *(maar laat de bal waar ie hoort)*
- > Maatwerk bij handhaving *(maar handhaaf wel, je helpt ook de opdrachtgever)*

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN 24

24

Dank voor uw aandacht...

Vragen & goede voorbeelden?
- Haje.egmond@minbzk.nl

1 juni 2023 | Managementsymposium VBWTN

25